

Háda Béla¹

Dél-ázsiai tüzérségi lövedékek Ukrajnának?

Az ukrajnai háború egyik nagy dilemmája volt a harcoló felek részéről a folyamatos, nagy mennyiségű lőszerellátás biztosítása. Az orosz fél 2024 elejére látszólag megoldotta ezt a nehézséget, Ukrajna azonban folyamatos segítségre szorul a nyugati szövetségesei részéről, a lőszerellátásban pedig olyan egzotikus források is megjelentek 2023-ban, mint például Pakisztán.

Az indiai média élénk figyelmet szentelt azoknak a híreknek, amelyek szerint a pakisztáni állam amerikai cégek közbeiktatásával különböző hadianyagkészleteket, kiemelten 155 mm-es tüzérségi lövedékeket juttatott Ukrajna önvédelmi háborújához. Noha az erről szóló cikkek bizalmas tényfeltáró hangvétellel mutatták be a jelenséget, értelmezve azt Pakisztán Oroszországhoz való diplomáciai közeledésének kontextusában, azt nem tagadták el, hogy alapvetően üzleti természetű szállításokról volt szó. Ehhez kapcsolódóan érdemes megjegyeznünk néhány dolgot.

Egyrészt a pakisztáni állam közvetlenül az orosz–ukrán konfliktus nyílt háborús eszkalációja előtt kezdett némi eredményt remélni az oroszországi relációinak fejlesztésétől. Utóbbi azért is volt indokolt, mert az iszlám köztársaság – amely a hidegháborús évtizedektől kezdve inkább amerikai és kínai nagyhatalmi kapcsolatból profitált – és Moszkva együttműködésében valóban rejtettek kiaknázatlan lehetőségek. Ezeket pedig a koronavírus-világjárvány gazdasági utóhatásaival küzdő dél-ázsiai állam kifejezetten kereste, és orosz partnereiben is nyitottságot talált a kereskedelmi kapcsolatok fejlesztésére. Másrészt viszont ez a közeledés minden fél által ismert természetes korlátokba ütközött. Az orosz élelmiszerek és nyersanyagok – főleg energiahordozók – behozatala Pakisztánba bővült ugyan azóta, de ez nem kezdhetette ki az ország hagyományos külgazdasági partnereinek pozícióit. Továbbá az Egyesült Államokhoz különleges érdekek fűzik Iszlámábádot a pakisztáni fegyveres erők egyes eszközrendszereinek szinten tartása és korszerűsítése miatt. Nem véletlen, hogy az indiai hírmagyarázók gyakran az F–16-osok korszerűsítése feltételének gyanítják a formálisan amerikai cégekkel kötött értékesítési szerződéseket. Amit rendszeresen lebecsülnek, az a pakisztáni stratégiai autonómiára való törekvés, amire a régióban éppen India szolgáltatta a legismertebb példákat. Iszlámábád jelen helyzetében minden lehetőséget mérlegel, amely által bevételekhez juthat és valamennyi lehetséges irányban fenntarthatja a kapcsolatait, saját szuverén nemzeti mozgásterének biztosítása szellemében. A történet további sajátos fordulata, hogy 2024 elejétől indiai eredetű 155 mm-es lövedékek is megjelentek az ukrán hadsereg készleteiben. Persze a szóban forgó lövedékeket mindkét dél-ázsiai ország hivatalosan egy másik államnak adta el, amely aztán Ukrajnába juttatta azokat, így jóval kisebb feszültségre számíthatnak az orosz kapcsolatainkban az ügyletek nyomán.

¹ Háda Béla a Nemzeti Közszerológiai Egyetem Eötvös József Kutatóközpont John Lukacs Intézetének tudományos munkatársa. E-mail: hada.bela@uni-nke.hu

A dél-ázsiai hadianyag megjelenése az ukrajnai hadszíntéren ismét arra kell figyelmeztessen minket, hogy az ukrajnai háború India vagy Pakisztán számára nem morális viszonyulás kérdése, hanem egy szituáció, amelyből igyekeznek kihozni a számukra legtöbbet ígérő lehetőségeket.